

Utgiftsområde 26

Statsskuldsräntor m.m.

Utgiftsområde 26 – Statsskuldräntor m.m.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	4
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	4
2.2	Utgiftsutveckling.....	4
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	5
2.4	Resultatredovisning.....	5
2.4.1	Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning.....	5
2.5	Budgetförslag.....	6
2.5.1	1:1 Räntor på statsskulden	6
2.5.2	1:2 Oförutsedda utgifter	10
2.5.3	1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	11

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 26
Statsskuldräntor m.m. enligt tabell 1.1

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Räntor på statsskulden	10 000
1:2 Oförutsedda utgifter	10 000
1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145 200
Summa anslag under utgiftsområdet	165 200

2 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. omfattar räntor på statsskulden, oförutsedda utgifter och Riksgäldskontorets provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning. Utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket för staten.

2.2 Utgiftsutveckling

Utgifterna inom utgiftsområdet förväntas bli 9,5 miljarder kronor lägre 2020 jämfört med de anslag som anvisades i statens budget. Nedrevideringen i förhållande till ursprungligt anvisade medel är en följd av lägre beräknade utgifter för statsskuldräntor. Även ramförändringarna för utgiftsområdet 2021–2023 förklaras av utvecklingen på detta anslag.

Kostnaderna för statsskulden påverkas i första hand av skuldens storlek och räntenivåerna vid de tidpunkter som skuldinstrumenten ges ut. En del av statsskulden är exponerad mot utländsk valuta, varför valutakursrörelser också påverkar kostnaderna. För realskulden påverkas kostnaderna på motsvarande sätt av hur konsumentprisindex utvecklas.

Därutöver kan Riksgäldskontorets upplåningsstrategi och upplåningsteknik få stora effekter enskilda år, vilket kan medföra att de sammantagna utgifterna varierar kraftigt över tid, eftersom statsskuldräntorna redovisas kassamässigt. I en kostnadsmässig redovisning, där in- och utbetalningar periodiseras över lånens löptider, är variationen betydligt mindre.

Den lägre utgiftsnivån för statsskuldräntor 2020 beror i första hand på att Riksgäldskontoret emitterar en större volym av obligationer till s.k. överkurs. Statsobligationer som introducerades när räntenivån var högre har en årlig kupongränta som överstiger nuvarande marknadsräntor. Som kompensation för den högre kupongräntan betalar köparna av obligationerna ett högre pris (överkurs) i emissionerna. Det gör att räntebetalningarna minskar initialt och att staten i stället betalar en högre årlig kupong under obligationernas återstående löptid. Överkurser minskar utgifterna för 2020 med 12,0 miljarder kronor. De större inbetalningarna till staten medför lägre sammantagna utgifter för statsskuldräntor 2020, trots att statens lånebehov reviderats upp kraftigt under året. Även i kostnadstermer beräknas statsskuldräntorna sammantaget vara något lägre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2020.

För 2021 beräknas det sammantaget inte uppstå några utgifter för statsskuldräntor. I likhet med 2020 beräknas betydande kassamässiga effekter uppstå till följd av överkurser vid nyemissioner. Samtidigt beräknas utbetalningarna för räntor på lån 2021 vara avsevärt lägre än 2020. Det beror främst på att det under 2020 kommer att genomföras en stor betalning av upplupen inflationskompensation för en realobligation och att en statsobligation med en hög kupongränta förfaller till betalning under året. Kursförluster under 2020 utgör ytterligare en förklaring till att 2021 års utgifter för statsskuldräntor beräknas bli betydligt lägre än det föregående året. De beräknade utgifterna för statsskuldräntor redovisas närmare i tabell 2.5.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Budget 2020 ¹	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
1:1 Räntor på statsskulden	22 126	29 500	20 000	10	6 500	7 000
1:2 Oförutsedda utgifter		10	2	10	10	10
1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	48	145	142	145	145	145
Totalt för utgiftsområde 26	22 174	29 655	20 144	165	6 655	7 155

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

I denna proposition föreslås att utgiftsområdet 2021 minskas med 29,5 miljarder kronor, jämfört med vad som anvisades för 2020, till 165 miljoner kronor. Utgifterna under utgiftsområdet beräknas 2022 uppgå till 6,7 miljarder kronor, vilket är lägre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2020. Utgifterna under utgiftsområdet beräknas 2023 uppgå till 7,2 miljarder kronor.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2021–2023 för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Miljoner kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	29 655	29 655	29 655
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21			
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	-29 490	-23 000	-22 500
Ny utgiftsram	165	6 655	7 155

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för statsskuld förvaltningen är att skulden ska förvaltas så att kostnaden för den långsiktigt minimeras, samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Förvaltningen ska ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer (5 kap. 5 § budgetlagen [2011:203]).

2.4 Resultatredovisning

2.4.1 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning

Vartannat år lämnar regeringen en skrivelse till riksdagen med en utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning. Åren däremellan redovisar regeringen sin preliminära syn på den genomförda statsskuld förvaltningen i budgetpropositionen. I april 2020 överlämnade regeringen skrivelsen Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2015–2019 (skr. 2019/20:104) till riksdagen.

2.5 Budgetförslag

2.5.1 1:1 Räntor på statsskulden

Tabell 2.3 Anslagsutveckling 1:1 Räntor på statsskulden

Tusental kronor

2019	Utfall	22 126 309	Anslagssparande	2 837 749
2020	Anslag	29 500 000 ¹	Utgiftsprognos	20 000 000
2021	Förslag	10 000		
2022	Beräknat	6 500 000		
2023	Beräknat	7 000 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för räntor på statsskulden.

Faktorer som påverkar utgifterna

Ränteutgifterna påverkas av storleken på statsskulden, svenska och utländska räntenivåer samt den svenska kronans växelkurs mot andra valutor. Även Riksgäldskontorets upplåningsteknik har stor betydelse för utgifterna för räntor på statsskulden.

Statsskulden och statens budgetsaldo

Statsskuldens storlek förändras i takt med statens budgetsaldo och ändrade skulddispositioner m.m. En skulddisposition kan exempelvis bestå av en omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser.

År 2000 motsvarade statsskulden drygt 50 procent av BNP. Starkare statsfinanser och ekonomisk tillväxt har medfört att statsskuldskvoten beräknas variera mellan 21 och 27 procent under perioden 2019–2023. Statsskuldskvoten beräknas öka 2020, för att därefter successivt avta. Ökningen av statsskulden 2020 jämfört med 2019 är till största del hänförlig till att statens lånebehov beräknas öka kraftigt med anledning av beslutade eller föreslagna åtgärder för att motverka konsekvenserna av spridningen av sjukdomen covid-19, vilka ger upphov till ett negativt budgetsaldo. Från och med år 2021 beräknas dock statsskulden och statsskuldskvoten åter minska, som en följd av att budgetsaldot beräknas bli positivt och att BNP beräknas växa (se vidare Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 8).

Ränte- och valutakursutveckling

Statsobligationsräntorna i Sverige har sjunkit under 2000-talet. Låga statsobligationsräntor avspeglar normalt förväntningar om att styrräntorna kommer att förbli låga under lång tid framöver. Inflationen har varit låg, vilket bidragit till en expansiv penningpolitik och lägre marknadsräntor. De åtgärder som centralbankerna vidtagit under 2020 i syfte att motverka negativa konsekvenser av spridningen av covid-19 har förstärkt utvecklingen.

Värdet på den svenska kronan påverkar ränteutgifterna för lån i utländsk valuta. En svagare krona ökar ränteutgifterna för lån i utländsk valuta och en starkare krona minskar utgifterna. Dessutom påverkas ränteutgifterna av realiserade valutakursdifferenser, som uppstår när lån i utländska valutor förfaller. Om kronan stärkts sedan lånet togs uppstår en valutavinst, och vice versa. Därutöver påverkas ränteutgifterna av valutakursförändringar mellan andra valutor än kronan.

Tabell 2.4 Urval av räntor och växelkurser 2019–2023, slutkurser

Procent, om inte annat anges

	2020	2021	2022	2023
Statsskuldväxel 6 månaders	-0,2	-0,3	-0,6	-0,6
Statsobligation 5-års	-0,2	-0,1	-0,1	0,2
Statsobligation 10-års	0,1	0,1	0,3	0,4
Tyskland 5-års	-0,3	0,5	0,9	-0,3
USA 6 månaders	0,2	0,2	0,7	0,2
Växelkurs SEK/EUR	10,4	10,4	10,7	10,7
Växelkurs SEK/USD	9,2	8,9	8,7	8,6

Källa: Egna beräkningar.

Som framgår av tabell 2.4 beräknas räntorna fortsatt vara låga. Den svenska kronan beräknas förstärkas något mot den amerikanska dollarn och försvagas mot euron fram till 2023.

Upplåning

Den upplåningsteknik som Riksgäldskontoret väljer kan på kort sikt få betydande effekter på ränteutgifterna, främst genom att utgifterna omfördelas över tid, t.ex. genom över- eller underkurser i samband med emissioner av statsobligationer. Överkurser uppstår om marknadsräntan understiger obligationens kupongränta vid emissionstillfället. Köparen av obligationen är då beredd att betala ett högre pris eftersom detta kompenseras av en högre löpande avkastning fram till det att obligationen förfaller. På motsvarande sätt uppstår underkurser om marknadsräntan överstiger obligationens kupongränta vid emissionstillfället. Kursförluster uppstår när Riksgäldskontoret köper tillbaka obligationer och marknadsräntan vid köptillfället understiger kupongräntan. Valutakursförluster uppstår på instrument i utländsk valuta om värdet på den svenska kronan är lägre vid förfallotidpunkten än då kontraktet ingicks.

Statsskulden kan delas in i lån i svenska kronor respektive i utländsk valuta. För skulden i svenska kronor görs vidare en indelning i nominella och reala låneinstrument.

Närmare två tredjedelar av statsskulden är finansierad med nominella lån i svenska kronor. De två låneinstrument som används är i huvudsak statsobligationer och statsskuldväxlar. Statsskuldväxlar har en löptid som normalt uppgår till högst sex månader. En statsskuldväxel är ett s.k. nollkuponginstrument. Räntan utgörs av skillnaden mellan det belopp som staten erhåller när växeln emitteras och det belopp som staten återbetalar vid förfall. Den korta löptiden på statsskuldväxlar gör att en förändring av räntenivån relativt snabbt påverkar räntekostnaderna.

Statsobligationer har en fast årlig kupongränta, vilket innebär att räntan betalas ut årligen med ett lika stort belopp varje gång. Normalt finns omkring tio olika statsobligationer utfärdade samtidigt, med en löptid på mellan 1 och 15 år. Våren 2009 emitterades dock en 30-årig obligation och våren 2012 en 20-årig obligation. Initalt brukar kupongräntan och marknadsräntan vara ungefär densamma. När marknadsräntan förändras får det till följd att obligationer som senare emitteras inom ramen för samma lån får en överkurs, alternativt en underkurs. När Riksgäldskontoret emitterar obligationer med överkurs uppstår en ränteinkomst och när emitteringen sker till underkurs uppstår en ränteutgift.

Riksgäldskontoret har tidigare även lånat direkt från privatpersoner och mindre investerare genom premieobligationer. I december 2016 beslutade dock myndigheten att tills vidare inte emittera några nya sådana obligationer.

Förenklat uttryckt får den som köper en realobligation en real ränta plus kompensation för inflation. Kupongräntan för realobligationer räknas upp med inflationen, liksom det lånade beloppet som återbetalas på förfalldagen. Det innebär att en stor del av räntan betalas först när lånet förfaller. I likhet med vad som gäller för nominella obligationer uppstår det i samband med detta över- och underkurser, som utöver skillnaden mellan kupongräntan och marknadsräntan även är beroende av inflationen.

På den internationella kapitalmarknaden kan Riksgäldskontoret låna stora belopp på kort tid. Det finns skäl att regelbundet låna i utländsk valuta, även när lånebehovet är litet, eftersom det bidrar till att upprätthålla beredskapen att vid behov låna större belopp.

Riksgäldskontorets styrelse fastställer varje år ett riktmärke som anger hur fördelningen mellan olika valutor ska vara. Riktmärket förändrades 2015 från en procentuell fördelning av exponeringen till en exponering mätt som nominella belopp uttryckta i respektive valuta.

Riksgäldskontoret har på regeringens uppdrag och inom ramen för riktlinjerna för statsskuldens förvaltning den 1 september 2020 emitterat en grön obligation i syfte att främja den svenska marknaden för gröna obligationer. Det som skiljer gröna obligationer från konventionella obligationer är att de omfattas av ett grönt ramverk, som bl.a. styr hur de utgifter som ligger till grund för emissionen väljs ut, följs upp, redovisas och effektrapporteras. Emissionsbeloppet valdes med utgångspunkt i målet för statsskuldspolitiken. Emissionen ska utvärderas, bl.a. avseende dess förenlighet med kravet på en effektiv förvaltning av statsskuden och dess effekter på den övriga obligationsmarknaden.

Statsskuldräntornas utveckling

De utgiftsmässiga statsskuldräntorna för 2019–2023 redovisas närmare i tabell 2.5.

År 2019–2023 beräknas utgifterna för statsskuldräntorna variera mellan 0,0 och 22,1 miljarder kronor. År 2020 beräknas utgifterna till 20,0 miljarder kronor och för år 2021 beräknas sammantaget inga utgifter för statsskuldräntor uppstå. Skillnaden mellan 2020 och 2021 kommenteras i avsnitt 2.2.

År 2019–2022 bidrar överkurser vid nyemission i hög grad till lägre utgifter.

Tabell 2.5 Utgiftsmässiga statsskuldräntor 2019–2023

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Räntor på lån i svenska kronor	22,0	23,5	9,5	14,0	8,5
Räntor på lån i utländsk valuta	-0,3	-0,5	1,0	0,0	0,0
Över-/underkurser vid emission	-8,3	-12,0	-11,0	-9,0	-2,0
Summa räntor	13,4	11,0	-0,5	5,0	6,5
Räntor på in- och utlåning	-1,4	-1,5	-2,0	-0,5	-0,5
Valutakursförluster-/vinster	5,7	2,5	2,0	0,0	0,0
Kursförluster-/vinster	4,5	8,0	0,5	2,0	1,0
Övrigt	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa ränteutgifter	22,1	20,0	0,0	6,5	7,0

Källa: Riksgäldskontoret och egna beräkningar.

Av tabell 2.6 framgår de kostnadsmässigt redovisade statsskuldräntorna, som bl.a. används vid beräkningen av statens finansiella sparande. Kostnadsmässig redovisning

innebär att räntorna periodiseras över lånens löptid. Redovisningen i tabell 2.6 utgår från posten Summa räntor i tabell 2.5, varefter en kostnadsjusteringspost har lagts till. De realiserade valutakurs- och kursförlusterna, som påverkar ränteutgifterna, beaktas således inte vid beräkningen av de kostnadsmässiga räntorna. Inte heller orealiserade omvärderingar av statsskulden som härrör från ändringar i marknadsräntor eller växelkurser tas upp som kostnader för statsskulden. De kostnadsmässiga statsskuld räntorna har en jämn utveckling över tiden i jämförelse med de utgiftsmässiga statsskuld räntorna.

Tabell 2.6 Kostnadsmässiga statsskuld räntor 2019–2023

Miljarder kronor

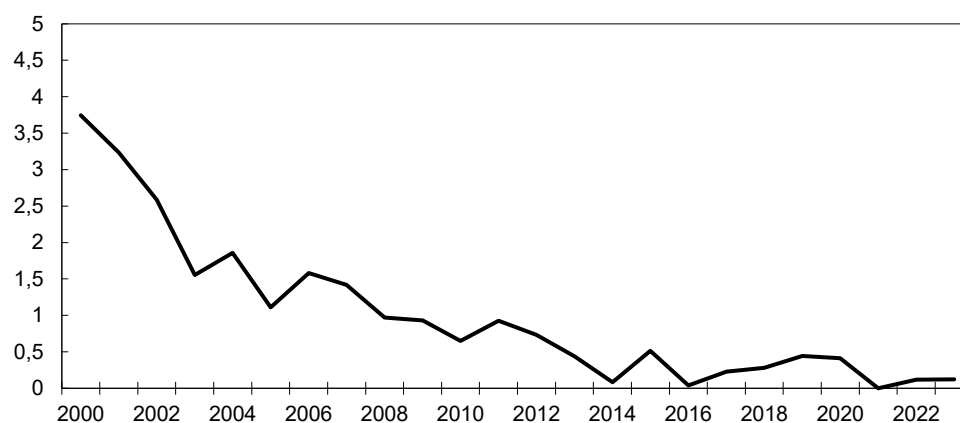
	2019	2020	2021	2022	2023
Summa räntor enligt tabell 2.5	13,4	11,0	-0,5	5,0	6,5
Summa kostnadsjustering	-6,8	-5,5	6,5	-0,5	-1,5
Summa räntekostnader	6,6	5,5	6,0	4,5	5,0

Källa: Riksgäldskontoret och egna beräkningar.

Diagram 2.1 visar de utgiftsmässiga statsskuld räntornas utveckling över en längre tidsperiod i förhållande till BNP. Under 2000-talet har lägre statsskuld och ränteläge i kombination med ekonomisk tillväxt bidragit till att statsskuld räntorna kommit att motsvara en mindre del av BNP.

Diagram 2.1 Utgifter för statsskuld räntor 2000–2023, utfall och prognos

Procent av BNP

Källa: Ekonomistyrningsverket och egna beräkningar.

Regeringens överväganden

Regeringen beslutar om den övergripande styrningen av statsskuldens förvaltning i årliga riktlinjebeslut senast den 15 november varje år. Riksgäldskontoret lämnar förslag till riktlinjer som remitteras till Riksbanken. I riktlinjebeslutet fastställs bl.a. skuldens löptid samt fördelningen mellan de tre skuldslagen nominell skuld i svenska kronor, real skuld i svenska kronor och valutaskuld. Inom de ramar som regeringen fastställer har Riksgäldskontoret mandat att fatta beslut om hur statsskulden ska förvaltas. Utgångspunkten för statsskuld förvaltningen är det av riksdagen beslutade målet för statsskuldspolitiken, att kostnaderna för statsskulden långsiktigt minimeras, samtidigt som risker beaktas och att förvaltningen ska ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer.

Med risker i statsskuld förvaltningen avses i första hand ränteomsättningsrisk, refinansieringsrisk, finansieringsrisk och motpartsrisk. De fyra risktyperna beskrivs

närmare i skrivelsen Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2015–2019 (skr. 2019/20:104).

Tabell 2.7 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:1 Räntor på statsskulden

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	29 500 000	29 500 000	29 500 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-29 490 000	-23 000 000	-22 500 000
Förslag/beräknat anslag	10 000	6 500 000	7 000 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utgifterna för räntor på statsskulden beräknas till 0,0 miljarder kronor för 2021. Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 6,5 miljarder kronor respektive 7,0 miljarder kronor.

2.5.2 1:2 Oförutsedda utgifter

Tabell 2.8 Anslagsutveckling 1:2 Oförutsedda utgifter

Tusental kronor

2019	Utfall	Anslagssparande	10 000	
2020	Anslag	10 000 ¹	Utgiftsprognos	2 125
2021	Förslag	10 000		
2022	Beräknat	10 000		
2023	Beräknat	10 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för oförutsedda utgifter, inklusive utgifter för ersättningar till enskilda för skador av statlig verksamhet enligt en dom som fått laga kraft eller efter uppgörelse samt för utgifter för skador inom landet som uppkommit under tidigare krigsförhållanden. Medel från anslaget tas i anspråk efter beslut av regeringen i varje enskilt fall.

Regeringens överväganden

Tabell 2.9 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:2 Oförutsedda utgifter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	10 000	10 000	10 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	10 000	10 000	10 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20: FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen bedömer att det även fortsättningsvis behövs ett anslag för oförutsedda utgifter och för vissa speciella ändamål om andra medel inte står till förfogande (jfr prop. 1997/98:1 utg.omr. 26 avsnitt 4). Kammarkollegiet bör därför efter beslut av regeringen även fortsättningsvis få betala ut ersättningar av detta skäl. Regeringen kommer i efterhand redovisa för riksdagen vilka utgifter som täckts genom att medel från anslaget tagits i anspråk. Finansiering av utgifter från anslaget ska ske genom indrag från annat anslag. Användningen av anslaget och beslutade indrag med anledning av detta redovisas i årsredovisningen för staten.

Regeringen föreslår att 10 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 10 000 000 kronor respektive 10 000 000 kronor.

2.5.3 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter

Tabell 2.10 Anslagsutveckling 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter

Tusental kronor

2019	Utfall	47 517	Anslagssparande	97 683
2020	Anslag	145 200 ¹	Utgiftsprognos	142 200
2021	Förslag	145 200		
2022	Beräknat	145 200		
2023	Beräknat	145 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning.

Provisionsutgifternas utveckling

Riksgäldskontoret betalar företrädesvis ut provisioner till olika marknadsaktörer för att de upprätthåller infrastrukturen i marknaden genom att sälja, marknadsföra och lösa in Riksgäldskontorets produkter.

Samtliga provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning redovisas utanför utgiftstaket, vilket innebär att de behandlas på samma sätt som ränteutgifterna på statsskulden. Anslaget omfattas också av ett särskilt bemyndigande i budgetlagen (2011:203) som är beloppsmässigt obegränsat för att säkerställa att regeringen alltid ska kunna fullgöra sina åtaganden gentemot långgivarna.

Provisionsutgifterna varierar över tid. Det beror på att volymerna när det gäller upplåning via olika instrument och metoder skiljer sig åt mellan åren. Provisionsutgifterna styrs till största delen av vilka upplåningskanaler som används. Vissa upplåningsinstrument ger inte upphov till rörliga kostnader, medan andra gör det. För de största upplåningsvolymerna är försäljningsprovisionerna fasta. Försäljningsprovisionerna för premieobligationer har haft ett direkt samband med försäljningsvolymerna. Sedan december 2016 emitteras dock tillsvidare inga nya premieobligationer. En upplåning via syndikering, dvs. genom att Riksgäldskontoret anlitar en grupp av banker som genomför försäljningen, leder också till höga provisioner som är beroende av volymen. Avvägningen mellan vilka instrument som ska användas görs av Riksgäldskontoret inom de ramar som regeringen gett genom riktlinjerna för statsskuldens förvaltning. Avvägningen inkluderar alla kostnader som är förknippade med upplåningen, inklusive räntekostnaden och eventuella provisioner. I det avseendet utgör provisionerna en kostnad som alla andra inom upplåningsverksamheten. En annan faktor som påverkat provisionernas storlek är hur väl de externa förvaltarna lyckats med sina uppdrag. Sammantaget beräknas provisionsutgifterna för de lån Riksgäldskontoret hanterat bli 142 miljoner kronor 2020, 85 miljoner kronor 2021, 63 miljoner kronor 2022 samt 63 miljoner kronor 2023.

Regeringens överväganden

Tabell 2.11 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	145 200	145 200	145 200
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	145 200	145 200	145 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20: FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen har i budgetlagen ett bemyndigande att besluta att anslaget räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden. Bemyndigandet utnyttjades senast 2009, då utfallet på anslaget uppgick till 212 miljoner kronor, vilket var 52 miljoner kronor högre än vad som anvisats av riksdagen. De relativt höga variationerna mellan olika år, och det faktum att risken är asymmetrisk, dvs. att utgifterna kan avvika mer uppåt än nedåt, beaktas vid beredningen av budgetförslaget.

Regeringen föreslår att 145 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Riksgäldskontorets provisionsutgifter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 145 200 000 kronor respektive 145 200 000 kronor.